

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

J. STERON BREXOIANU, II

REVISTA
SAPTAMANALAPREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

SUMAR:

<i>Cântec de Macedonia</i> . . .	Victor Eftimiu
<i>Depart... Depart.</i> . . .	Lia Hâru
<i>Obionul</i> . . .	Ion Pilat
<i>Iubita mea</i>	George Gregorian
<i>Suflarea Hramului</i> . . .	Mihail Celerianu
<i>Seninătate</i>	I. C. Perlețianu
<i>Un mosafir misterios</i> . . .	V. Faust
<i>Ventrilocul</i>	Dem. Calafeteanu
<i>Iarna</i>	A. Nevealte
<i>E toamnă</i>	Bacemvi
<i>Peste talazurile mării</i> . . .	S. Ghindaru
<i>Dorul bătrânei</i>	D. Zaharescu
<i>După război</i>	D. A. Diaconescu
<i>Dimineața la țară</i>	Nelu Ciorănescu
<i>Parapon</i>	Pavel Noapte
<i>Iădurea Mizeriei</i>	Aura I. Diamandy
<i>Mi-apară merou</i>	Adela P.
<i>Epigrame, Cronica dramatică, Poete, etc.</i>	

CĂTRE D-NE DEPOZITARI!

Expuneți frumos și răspândiți «UNIVERSUL LITERAR» la care colaborează cei mai mari literați ai României și care costă mai puțin ca ori-care altă revistă literară.

Prin aceasta veți contribui la luminarea poporului.

Costul publicațiilor în

„Universul Literar”

este următorul:

Inserții și reclame 1 leu
linia.

Anunțuri financiare, 75
bani linia.

Anunțuri de la institu-
țiile mari, care nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.

Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Român, 25
bani linia, Mica publici-
tate 5 bani cuvântul.

Celelalte categorii după
înțelegere.

CITIȚI ZILNIC

„UNIVERSUL”

MARE ZIAR COTIDIAN

cu cele din urmă știri din
lumea întreagă telegrafice
și telefonice

ABONAMENTE

ÎN ȚARĂ:

Lei 30 pe 3 luni

„ 60 „ 6 „

„ 120 „ 12 „

ÎN STRAINĂȚATE:

Lei 40 pe 3 luni

„ 80 „ 6 „

„ 160 „ 12 „

— 50 Bani Exemplarul —

Un nou transport din Paris

DE

Ciorapi și Boneterie

de lână, pentru copii a sosit
la Sucursala

„VOALETA”

București, Strada Lipăneșului 2
(îngă Calea Victoriei)

1915

MARILE MAGAZINE

„Menajera”

— SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV —

B-dul Elisabeta Nr. 2

— BUCUREȘTI —

Are în depozit mari cantități de:

LĂMPI pentru petrol:

Nr. 5 de perete și masă, de tavan și blorou

Mașini de lampă

Cilindri fine Nr. 5”, 8”, 11”

IRIGATOARE

TOPOARE și TOPORAȘE cu coadă, pentru casă, a

Lei 12.50 h. bucata

Mare depozit de CASE DE BANI, CASETE MICI

de siguranță toate dimensiunile și

SEEFURI

— pentru îngropat în zid —

FILTRE pentru ulei, Ungatori pentru mașini

Plăci de cauciuc

Conă pentru curele și cismari

Aparate pentru legat curele

Târâcoape, Ciocane, Menghine,

Lanțuri, Burlane pentru sobă etc., etc.

— PREȚURI fără concurență —

3285

ARDEALUL

Banatului, Crișana și Maramureșul agricol, cul-
turii și economic de

ION ENESCU

Director, Stat. Agron.

IULIU ENESCU

Funct. super. din Banat

Lucrare premiată de Academia Română

De vânzare la librăriele din România Mare. Prețul lei 12

UNIVERSUL LITERAR

CANTEC DIN MACEDONIA

*Colo pe vârf de munte e un isvor senin,
Acolo turturele în ori-ce seară vin.*

*Și vin, și vin stinghere din cerul depărtat
Să soarbă din uitarea isvorului curat...*

*Acolo vin cerboaițe cu ochii plini de dor
Și beau, să-și uite soțul ucis de vânător.*

*Mioarele se urcă pe munte sus, să bea
Și-și uită mielulețul ucis de-o mână rea...*

*Și fluturii se naltă când florile se duc,
Acolo și uită jalea stingherul pui de cuc.*

*Am fost și eu acolo... isvorul l'am secat
Ca să te uit pe tine, dar tot nu te-am uitat!*

VICTOR EFTIMIU

Departe... Departe...

Ochii senini ai domniței își veștrânceau durerea în oglinzile mari cu cadrele aurite; priveau la portretele severilor strămoși care împodobeau palatul; la covoarele vechi și de preț asternute prin odăile multe cu tavanul înalt; picioarele ei miciute alunecau ușor prin gângerile întunecoase; urcau și scoborau nesfârșitele scări de marmură, și privirea ei senină căuta să-și întipărească pe veci tot ce-o împrejmuia, tot ce-i fusese drag, tot ce lăsa în urmă.

Domnița suspină odată de-abia simțit, ca o adiere de zefir, își lăsa capul împodobit de

coșifa firelor de aur într-o parte și porni în grădină.

Mândra grădină a palatului împărătesc se întindea departe, se pierdea în nesfârșitul zării; adumbria fântâni murmurătoare și trupuri mișcătoare de marmură; printre copaci crescuți acolo de veacuri, străbătea arare o rază de soare care mângâia blând o clipă, florile acumpe, aromitoare.

Și domnița din poveste trecea aproape, fără să atingă pământul, prin aleele nesfârșite, se opria la vreun copac mai drag, atintea urechea la murmurul blând al fântânelor

și suspina ușor, mereu aceleași vorbe: departe... departe...

A pornit cu alai mare Domnița cu păr de aur și ochi de eicoare. A străbătut țări nenumărate, a trecut ape întinse și pajști înflorite și sufletul ei micuț se zbătea în piept ca inima de păsărică.

Unde se ducea?

Fi-vor și acolo palate tot așa de mândre, grădini nesfârșite și suflete s'o înțeleagă?

Era atât de departe!

Și cum totul are un sfârșit, într-o dimineată senină și caldă domnița a deschis ochii uimiți.

Ogoarele își resfrângeau belsugul în razele de soare, verdele câmpurilor rădea scăldat în rouă, ca ochii copilășilor după lacrimi; iar norodul, vrăjit de frumusețea domniței îi ridica osanale.

În svon de trâmbiți și surle, cu flori presărate în cale, domnița din departe pășia uimită printre oamenii pe care nu-i cunoștea, în port străin și grai ciudat.

I se închinău sfințicilor bătrâni cu barbile colilje, lacrimau înduioșate femeile, zâmbeau frumuseții ei fecioarele nevinovate și rădeau neștiutori copilășii. În calea ei nu mai flori și bucurie.

Dar domnița parcă nu-i vedea. Gândurile ei se duceau mereu în urmă, departe, departe, la castejul mândru cu scări de marmoră și stâlpi de alabastru, la parcul bătrân cu aleele umbroase, la oamenii cari îi vorbeau în graiul ei drag și cunoscut.

Oamenii țării în care sălășluia domnița erau primitivi și buni la inimă. Dar neam de oameni mândri și viteji. O mamă de oameni numai, țiușeră însă piept ades dușmanului și biruiseră de atâtea ori, încât se temeau multe neamuri de ei.

Ogoare mârșoase, vij îmbelșugate; rodul pomilor rupea ercile; isvoare susurau din vărfuri de munti falnici cu roamele în slavă. Pășia argintie a unui râu cu faimă scâldea malurile verzi ale hotarelor; iar o mare fără sfârșit sârștea valuri spumoase peste parapete înalte sau își murmură cântul dujos al undelor.

Binecuvântată țară!

Și totuși..

În sufletele oamenilor erau dureri, în ochii lor luceau adesea lacrimi.

Și se întreba uneori domnița care nu pricepea graiul

care nu le înțelegea încă suferințele și nu le cunoștea durerea: ce vor fi având acești oameni? De ce bărbații gem, femeile plâng și privesc tristi copiii?

Și anii treceau..

Domnița începu a înțelege durerea bărbaților, lacrimile femeilor și tristetea copiilor. Graiul ciudat nu-i mai era necunoscut. Palatul de marmoră cu stâlpi de alabastru se stergeau încetul cu încetul din mintea ei; aleele umbroase ale parcului se pierdeau tot mai mult în urmă. Tot ce vedea în preajmă-i se apropia de inimă, tot ce durea seamău ista de oameni cari prinseseră atâta drag de ea, o durea și pe ea. Plânsul ei era plânsul lor.

„Domniță, de ce plângi?” o întrebă într-o zi un sietnic bătrân care-i văzu lucind în umbra de gene o lacrimă. — Plătră nestimată în ochii unei domnițe.

„Plâng cu voi”, răspunse domnița, „plâng de plânsul vostru pe care nu-l înțeleg”.

„Cată de-l pricepe și-l alină, domniță” vorbi cu glas adânc sfințicului bătrân.

Multe zile și multe nopți curgetă domnița la vorbele sfințicului. Și într-o dimineață senină de vară, domnița încălță opinci de fier, luă toiagul de corn în mână, puse vestiminte de cerșetoare și porni pribeagă să-și cunoască țara și durerile ei.

Domnița străbătu munti și văi, trecu ape adânci și câmpii întinse și pe unde trecea, urechea ei plecată la dureri, auzia gemetele înăbusite ale celor mulți și nevoiași, vedea lacrimile cari se prelingeau fierbinti pe chipurile ofilite și scântecele orfanilor.

„De ce gemi, sărmăne?” întreba glasul ei dulce ca o mângâiere pe muncitorul ostenit

care pășia trist spre vatra săracă.

„Trudnică muncă, femeie, trudnică și fără spor”.

Și zâna făcea un semn și digorul muncit cu trudă rodea belsug și înveselea pe sărmăne.

„Dar ție, femeie, de ce tăși ochii înlăcrimați și sânul sterp de lapte?”

„Din nimic, nimic nu iese”, ofta femeea și trecea înainte.

Și iar făcea zâna semn, și pe masa săracă erau bucate fumegânde și azimă caldă.

„De ce țis obrăjii supti și privirea fără zambet?” întreba cu glasul îndurerat pe copiii întâlniți în cale.

„Tata geme din greu și măca mereu plânge”, răspundea trist copilul.

Și, la un semn al zânei, copilul privia cu ochii răzători; obrăjii lui trasi se înviorau și începea să alerge feroc prin crânguri.

„Cine să fie zâna care ne-a schimbat viața?” se întrebau cu toții.

Deodată cerșetoarea țevi de trei ori cu toiagul în pământ și, în locul vestimintelor ei sărace, rămase toată în haine scumpe, tesute în fir de aur.

Chipul ei răspândi lumină și din ochii ei ca cicoarea se resfrângea bucuria de a fi de folos celor din jurul ei.

„De acum” — grăi ea — „duceți-vă pe la vetrele voastre. A voastră sunt și sunteți ai mei. Oricând, la mine să alergați. Graiul vostru e și al meu, durerile voastre sunt și ale mele, bucuriile voastre pe mine mă bucură”.

Și de atunci, în țara aceea departată se aud tot mai rar gemete; femeile aproape nu mai plâng iar copilășii sburdă plini de viață în crângurile înflorite.

Așa e acolo.. departe.. de parte..

L. H. H. H.

OBLONUL IUBLITA MEA

*Când pentru mine ceasul de somn bătut e iar,
Când lampa din odaia copilului eșise,
Lăsându-mă în umbra obloanelor închise,
Ducând cu dansa ziua cu chip familiar.*

*Când singur pe al nopții necunoscut hotar,
Simțam — cu ce durere! — că tot mă părăsise
Și adormiam departe de ce avusem, mi se
Umpleau de lacrimi ochii și pieptul de amar.*

*Dar mă trezeam deodată zâmbind în dimineață
Căci deschizând oblonul, părinții mei c'un semn
Îmi dăruiau o lume ae-azur și de verdeață.*

*Azi mă gândesc la noaptea cosciugului de lemn,
La Tata! meu din ceruri, la mâna ce-o să vie
Să-mi dea, crăpând mormântul lumina pe vecie.*

Ion Pillat.

*Ea e frumoasă, fină și e pală
În dulcea ei privire vagă
Mereu îmi spune că-i a mea întreagă
Ea e frumoasă, fină și... mă 'nșeală.*

*Tot sufletu-i îmbălsămat ca stuful
E-aromitor de ceară sfântă...
Sub ochii mei, în el se culcă frântă,
Dar cine știe unde-și culcă trupul!*

*Surzătoare în pleoape se ascunde
Când îi sărut minciuna
Pe buze! Nu îi seamănă nici una
Și totuși e aceeași de ori-unde!*

*Și dac'asa cum e mă înfloară
Din viața ce se 'ntinde tristă
O sorb ca pe-o lumină ce periaștă
Tremurător să mintă pe-o comoară...*

George Gregorian.

UN MOSAFIR MISTERIOS

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Unor ochi căprui

Afară plouă... cerul parcă e în
ochi și plângel... O legătură mie
tepoasă e între mediul înconjură-
tor și suflet... și el parcă plânge
Un sentiment necunoscut, dulce,
molegitor și curios în același timp,
mă cuprinsese și parcă sub o vraja,
mă lasă în prada unui vis... închid
ochii...

O zguduiră electrică, dacă i
pot zice astfel, se produse în mi-
ne oeva analog, cu ceace se în-
zâmplă când atingi o sârmă elec-
trizată... Pe un fond alburii, par-
că ar fi fost un abur ușor ră-
pândit în aer, se desprinsese o fi-
gură, care în câteva minute de-
veni de o claritate luminoasă ire-
prezabilă. Am putut distinge, a-
tunci doi ochi albaștri, vioii, pă-
trăzătorii, cari fascinau, adun-
brși de sprincene negre, deasupra
bărora o frunte înaltă, spintecată
de o cută adâncă între ochi, arăta
facșitate de a se concentra și că
posezătorul ei se dăda la meditații
adânci. Un păr frumos, mare,
astanzu închis îi împodobeă capul.
Întreaga figură exprima ener-

gie, vigoare, viață, însă cu toa-
te acestea un observator atent și
experimentat, ar fi observat pe fa-
ța misteriosului mosafir, o um-
bră de tristețe, care mai mult
semăna a ironie crudă și pe ca-
re știa să și-o ascundă cu artă...

— Lasă-mă să tau un scaun —
începu el cu o voce timbrată de
bariton, însă dulce, și captivato-
re, sunt foarte oșoiți, cu toate că
nu par... în mijne se sbat în acest
moment, toate patinele și toate
sentimentele cele mai nobile de pe
pământ. În capul meu se învârteac
într'un dans nebun, hoția și cri-
ma, cu cinstea și mila, sentimen-
tele cele mai joanice, cu cele mai
nobile... și nu se cunoaște... e cu-
rios... nu-i așa? (și după o pauză,
cu un ton ca și cum ar fi vojit
să se convingă singur) sunt săpân
absolut pe toată ființa mea! Aici
stă tot secretul! Nu te mira! Eu
dealtfel mi-am făcut o filosofie,
„a nu mă mai mira de nimic“
căci totu-i minunat în această ju-
me... cine suntem?!... de unde ve-
nim?!... pentru ce viață?!... pen-

truce universul?! și ar trebui să
ne mirăm de tot și de toate, adică
mereu și pentru că nu putem trăi
într'o veșnică mirare, eu mi-am
zis, că nu trebuie să mă mai mir
de nimic!

Așa că trebuie să-mi promiți că
n'ai să te miri de nimic din toate
secretele ce le vei afla dela mi-
ne mai târziu. Ei, te-ai decia, nu
e așa? Și mă fixă cu privirea lui
enigmatică!

De! am voit să-i răspund, fără
să știu de ce, dar gura îmi refuză
serviciul... n-am putut scoate nici
un sonet...

— Tiam prios gândul... înce-
pu el. Am văzut! Destu! Trezește-
te!...

Deschid ochii, ca după un somn
adânc, crezând că totul a fost
rare, în fața mea, „străinul mie,
un vis, dar spre marea mea mi-
terjos“ sta pe scaun, privind-mă
zâmbitor!...

— Dragă amice, începu el, vreau
să ne cunoaștem bine!... Ceeaot
îți cer, însă, este să ai încredere
în mine și apoi, îndată îți zic

mult turbare deosebite de fete
cine ce le vei avea. Adio!.

Le-am trăiț ușa și am picat.
Intrădevar, căutam să văd dacă
nu eumva am jucat vreun rol de
teatru. Dar nu, era realitatea eru,
dă!.

A revenit mai târziu, regretând
cecece a făcut, dar ce folos. I
ujma mi era un sloi de ghiță.

Nu o puteam primi, căci să-ți
spun ceva: Când cineva te-a iubit
gda și apoi după o eadere se
reintoarce la tine, cecece este e-
cum, diferă de cecece a fost la
inceput: „curățenia ideală a sen-
țimentului prim a dispăru”. Cel
puțin așa cred eu.

Chiar să o fi primit, căci nu o
puteam uita ușor, dar mă știam pe
mine și am că între noi e o fan-
tomă pe care chiar dacă nu er
mai fi văzut-o ea, dar mie avea
să-mi fie vesnic înainte, nu as
me; și nuț să am același afectie
pentru ea și nu am voit să mi mă-
resc chinurile!.

Se făcu tăcere.

„Misteriosul meu amic” era a-
dăncit în gânduri, pareea că vede
înaintea ochilor, încă cele ce mi
povestise. Deodată, tresărind, își
reveni din visarea sa, lovindu se
cu mâna peste frunte, apoi jmi
zise: „Ai auzit povestea iubirei
mele; să nu crezi că spunându-ți o

am avut vreo intenție, ci ti-am
spus-o, pentruca să mi câștig in-
crederea te!”.

„Foarte bine, maestre dragă, zic
eu, dar foarte ciudat, când imi
povesteați aveam impresia că mi
povestesti însăși povestea dragostei
mele, așa de bine se aseamăna, un-
mai că sfârșitul nu e același, și
n’asi dori să fie la fel!”.

El zâmbi, un zâmbet enigma-
tic, care mă încereni, și mi zise:
„Înțelege ce vei vrea din ea,
auzi?”.

...Și dispăru.

V. G. de Faust.

SLUJIREA HRAMULUI

V BCU Cluj / Central University Library VII Cluj

*Biserica gătită ca o floare,
Cu busuioc și rumenă sulfină,
Când clopotele bat, e toată plină!
In sfașnica de-argint, lângă altare.*

*Selbesc ca stele mici scântecitoare,
Mari lumânări de ceară de albină,
Mireasma lor de proaspătă grădină,
Te duc-n lumi de gând și de uitare.*

*In strane, mai-bătrânii, scufundați,
Cu plete de argint, cu ochii umasi,
De-o ploate de lumină sunt scâlțați.*

*Cucernicele mândre jupânite
Cu-obraji înfloriți de garofițe,
Smerite stau cu ochii aplecați.*

VI

*Tăcere liniștită și-nchinare
De gânduri creștineșii, evlavioase;
Cu-odăjdii de argint și de mălase
Răsare-n ușa naltelor altare.*

*Duhovnicul. Cu barba-ncașunțită
Cu glasul stins, cuprins de-o tremurare
El cânt-asa frumos cu nșiorare,
De-ascultă toată lumea-ncremenită.*

*O, de-ar cânta mai mult, mai mult, mercu...
Cum sboară ori-ce umbriă, de pe cuget,
Cu aerele cântecului său!*

*El cântă așa de ncel și-așa duios!
Așa de cald și-atât de inimos!
I-asa de blând și mare Dumnezeu!*

*Apoi, când Sfânta Slujbă-a depănat
Furioarele ei calde, de credință,
Răsuflă toți ca dup’o biruință
Asupra omenescului păcat.*

*Mai lin cântarea-acum subție firul;
Din strane-nțai bătrânii se urnesc;
Pe fruntea lor de-un alb dumnezeesc
Și-n sufletul lor bun pogoară mirul.*

*Se iasă-n lava mică, de argint,
Cu șervetul brodat de mâini pioase,
Paralele-n grămezi, căzând voioase.*

*Iar când pășesc pe pragul afumat,
Sub cerurile-nalte, luminoase,
E sufletul ca cerul de curat!*

VIII

*Și-acum înviorați, câți-va pornesc,
Cu Preasfințitu ncel, spre stăriție,
Câți-va spre cimitir, câți-va n câmpie,
Spre nucii mari și-asa se răspândesc...*

*Pe străzile străvechi cu lespezi sure,
I-un furnicar ce sue și scoboară;
In pâlcuți, mulți se ntind la mese-afară,
Iar alții n scop apucă spre pădure.*

*Ori mai privind la gropnițele sparte,
Mai lângă lac răznindu-se — departe —
Mai pe poteci, tăifăsuind ușor.*

*Sau, restivați pe pietre de morminte,
Coboară-ncel, din clopotele sfinte,
A nopții pace-n sufletele lor.*

Mihail Celarianu.

VENTRILOCUL

Bătând eu pumnul în masa înconjurată de prieteni, d. Sobor își dresese glasul și începu :
„Ei ! dragii mei ! cu toate acestea o asemenea istorie, mi s'a întâmplat și mie acum vro-o cinci ani, pe când eram subprefect în Neamțu.

Începuse a însera când împreună cu administratorul plășii, Folescu, intra; în ultima romună ce se cuprîndea în plasa Zăveni.

Cupă ce am vizitat Pălmăria și am făcut o mică inspecție actelor, m'am dus să vizitez școala, la o răspundere în fața cărciumii din sat văd o grămadă de țărani și copii strănși în jurul unui ursar.

Atât țărani ce veneau dela coasă cât și copiii se distrau în mod plăcut de priveștiștea ce țiganul ursar o oferea naivilor privitori.

Este un lucru știut că în nici o parte din județul nostru mai multe superstiții și legende fantastice nu se găsesc decât în plasa aceasta Zăveni.

Folescu la vederea grupului, clipi bucuros din ochi și-mi șopti pe seama acestui țigan.

M'am uitat la el curios și fără să-i ghicesc gândul i-am zis :

— Cu plăcere, dragă Folescu, dar nu înțeleg ? Cum ?

Mi-a zâmbit și s'a apropiat de țărani care se retrăseseră sfioși la vederea trăsuri celor doi domni îmbrăcați nemțește, și înaintând către ursarul ce-și scoase căciula din cap, îl întrebă :

— Ia ascultă mă țigane ! Ursul ăsta mi se pare că vorbește ?

La cuvintele acestea mi-am amintit că Folescu era ventriloc și de multe ori mă distrae cu această neprețuită calitate.

— Valeo ! conașule ! Da cum să poți ca un urs ca asta să vorbească ? Neam de neamul meu n'a mai pomenit asta.

— Ai să vezi țigane ! că cu toate astea se poate și apropiindu-se de urs, administratorul îi vorbi :

— Moș Martine, mi-a plăcut mult de tot maestoasa-ți înfățișare de rege al codrului. De unde ești ? Un glas ce părea că ese din chiar gâtulejul ursului îi răspunse.

— Din Ardeal, de pe muntele Călimanului.

Toată lumea înlemnise. Ursarul cu ochii speriați și cu gura deschisă nu-și credea ochilor și urechilor, privind la urs ca la o nouă minune.

Glasul ventrilocului îi scoase din toropeala în care căzuse.

— Auzit-ai mă țigane, ziceai

că nu vorbește și l'auzi ? După tu Martine, mi se pare că ești cam opărit. Ce-ai pățit bre ?

— Am căpătat un guturai strașnic astă noapte, ș'apoi lanțul asta mi-a ros gâtul.

Dar mănăscare capoi tu măi :

— Da ! la naiba. N'am mai văzut carne și mai cu seamă niere de când eram pui și umblam nesupărat de nimeni pe ceama muntelui.

— Ce să-i faci ? așa e ma Martine, dar cam ce-ai să faci de acum înainte.

— Într'o dimineață am să mă scol și să-l mănănc pe ursar. Tot nu e el bun de nimic.

Auditorii se îndepărtară înspăimântați. Ursarul puțin ar fi lipsit să nu o rupă la fugă, dacă ventrilocul nu i-ar fi străcurat în mână o piesă de doi lei, apoi cu un surâs binevoitor s'a urcat în trăsura și epuse vizitului să măle.

Seara la masa pe care învățătorul o oferi în onoarea oșpeților, Folescu, deta în vîlăș întreaga chee a enigmei, iar învățătorul îi promise că a doua zi, fiind Duminică, în statu obștească ce va avea loc o să de svăluce și sătenilor secretul și arta de a vorbi cu animalele.

Dem. Calafeteanu.

I A R N A

Sorei Olga Marinca

*Intreaga zare-i fumurie...
Frunzișul vântul îl sfâșie
Cad frunze moarte în noroi
In ritmul plînsuui de plîi.*

*...Și ninge-acum cu fulgi de ghiață
Coboară iarna peste viață.
De sus cad albele perdele
Pe toate visurile mele.*

A. Navarlie

E TOAMNA

Peste talazurile Măre

Otiliei A.

E toamna. Pretutindeni scuturate,
Stau frunzele pe aleea din grădină.
Prin sălcile goale, vântul bate,
Zbor frunzele 'n aer, spulberate,
Și brazii simt zăpada și suspină!

E toamna, și tristețea se coboară
Mi-i dor acum să te mai văd pe tine,
Singurătatea e ca o ovară,
Ce mă apasă greu, ce îmi omoară,
Și amintirea zilelor senine.

Și mă cuprinde trist o presimțire
Văd dragostea ca mâine spulberată,
Stărmate-'s visurile de iubire,
Și nu mai cred acum în tericire
Și nici în primăvara de altă dată.

E toamnă. Singur și bătut de soartă
Stau, par'că așteptând sfârșitul vieții
Când nici un vis în lume nu mă poartă,
Speranța cea din urmă este moartă
Cu idealurile t neretii...

Bacdemvi.

Peste talazurile mării
S'a dus iubirea mea s'a dus
În negurile disperării
Iubirea noastră a apus.

.. . .
Iubito ai ceva de spus?

Din vălurile înserării
Pe cer se 'nalță luna sus.
Iubita nea m'a dat uitării,
Amorul nostru a apus.

.. . .
Iubito unde m'ai adus?

Peste talazurile mării
S'a dus iubirea mea s'a dus
Spre țărnițele nstrăinării.

N. Ghindru.

Dorul bătrânei

I

În fereastra casei bătrâne
oarele răstrânge ultimele
raze piezișe ale asfințitului.
Și casa întreagă pare lumina-
tă mai veselă și mai curată
ca altădată. Păi așa trebuie
să fie: că doar nu degeaba o
a întreagă a robit baba
Floarea să spoiască, să mai
dreagă cu pământ, să mai
teargă geamurile miente. În
sfârșit să grăjească cum tre-
buie. Și de ce toate acestea?
Nu ar fi în stare să povestească
cineva bucuria babei Floa-
rea, care stie că deseară,
când va răsări luna după
frunza sălcilor de pe malul
Jirifului, fi-su Mirică, va sosi
acasă.

Sunt aproape 3 ani împli-
niți de când nu l'a mai văzut.
Acum îi trec prin minte rău-
duri-rânduri, dooanele de a-
cum 3 ani, când ședea într'o

seară de Gustar cu fiul ei pe
prispa casei așezându-i cele
trebuitoare pentru regiment.

Venise războiul. Și tot cea
îndurat de atunci, toate au
trecut de par'că nu ar fi fost:
dusmani, nenorociți, traiu rău
nimic, nimic nu i s'a părut
greu mami Floarea, văduva
de 14 ani. Mirică îi mai scri-
sesse acum vreo trei luni că
e sănătos și îi mai spusese tot
atunci, că are să vie: dar când-
nu i'a scris. În seara asta,
portita scântăi și un om din
sat, ce venea din oraș, de la
regiment i'a spus că Mirică,
va veni acasă deseară, când
luna va eși după frunza săl-
cilor, de pe malul Jirifului.

Acum bătrâna a eșit în
poarta și la orășicine trece îi
împărășește vestea îmbucu-
rătoare.

Soarele s'a ascuns după deal
și numai o roșeață vie mai

brăzdează locul unde a perit
el. Păsărele își pregătesc cul-
cusul de noapte și tipă prin-
tre frunze, de crezi că te află
în împărăția lor.

În casa babei Floarea, un
miros de cimbru îmbălsămea
ză odăita cea mai curată. Pe
prag intra și bătrâna, sbăr-
cătă, mai veselă ca nică, odată,
că de: doar îi vine Mirică,
Mirică al mamei. A aprins
lampa și focul, a pregătit de
ale mâncării, în timp ce afară
se înoptează.

Iacă-i, că printre frunzele
salcilor, luna plină și mare, a
început să se urce pe drumul
ce trebuie să-i facă până mâi-
ne. Razele ei lucitoare, încă
umbre și lumini pe varul ca-
sei, alb ca zăpada. Bătrâna a
eșit în poarta și acum a-
șteaptă cu nerăbdare: depar-
te, spre capul din mieznoapte
al satului se aude un șopot

de căruță: câinii huesc nebuni
într'acolo. „El este”, gândeste
baba Floarea și se uită pe li-
ta drumului, scăldată de ra-
zele lunii. Căruța trece. Dar
nu e Mirică, căci omul din
cujan trece repede pe dinu-
ntea mătușei.

De ce să nu vină? s'ar in-
treba ea și nădejdea îi cam
fuge. Nu se mai aude nimic,
căci mai toată lumea oboșită
de muncă doarme. Câteva
vecine, care stătuseră cu bă-
trâna până mai adineaori, au
plecat și ele.

Tăcerea plutește peste tot.
Și, după mai multă așteptare,
pleacă să se culce și baba
Floarea, căci în zadar e totul.
Cât a fost noaptea de mare,
numai la Mirică al ei s'a gân-
dit.

II

A doua zi dimineată, toată
lumea știa că Mirică nu a ven-
it. Și bătrâna nu știe ce să

mai facă. Par'că'r vrea să se
apuce de ceva și nu poate.

Azi așa, mâine așa, zilele
trece fără număr și fiul babei
nu mai vine. Omul, care îi a-
dusese vestea de Mirică, a-
cum o lună, plecase după tre-
buri. Ziua întregă, baba
Floarea așteaptă. A slăbit de
tot. Fusta îi cade de pe ea,
de cum o pune. Într-o noapte
o cucuvasă s'a abătut, asupra
casei. Vecinile de prinprejur,
vorbeau că dacă cântă cucu-
vaia, nu e a bună. Dar ce pu-
tea să nu fie a bună? Să nu
vie Mirică al ei, care acum
luni de zile i-a spus că vine?

III

În locul zilelor călduroase și
lungi, au venit zile cu frig
simțitor și toamna e gata.
Bătrâna e bolnavă rău. Și nu
are cine o îngrije. Ce să se
facă ea? Ziua întregă nu mai
mănâncă. Sade în pat și pri-

veste dusă. La ea privește?
Nici ea nu știe la ea. Are o
haină a lui Mirică și tot tim-
pu-i o sărută. Din când în
când așteaptă: șitotuși nu vine
nimeni. Ca o umbră se mișcă
câte puțin, dar în urechi îi
sună un glas străin: Nu, nu,
fiul tău nu mai vine.

În ziua aceasta i-a ars capul
rău de tot. O sfârșeală a obo-
sește, că nu se mai poate miș-
ca. Și plânge într'una. De ce
plânge? De dorul cui? Un fiu
a avut, unul singul, și nu mai
vine? Unde este el acum? Și
cu gândul acesta adoarme, și
adoarme cu haina scumpă a lu-
i Mirică în brațe, cu gând că
să i-o ducă pe lumea ceas-
tă, unde poate îi va fi frig.
Nu de geaba spusă oară ve-
cinele, că o cucuvasă sură, a
cântat într-o noapte pe casa
babei Floarea.

D. Zaharescu

SENINĂTATE

Zări de primăvară, zări de farmec pline
În spre voi privirea veșnic mi-o ridic
Și se înfioară sufletul în mine,
Când mă simt în fața voastră atât de mic.

Nopti întregi de-arândul v'am sorbit seninul,
Din nemărginirea voastră adăpat
Mi s'a stins pe buze tainic tot suspinul
Și în suflet dorul meu înflăcărat.

Visurile mele, albe și curate
Sub boltirea voastră clară s'au născut
Și-am simțit avântul în singurătate
Tot seninul vostru că să vi-l sărut.

Măine însă toamna rece o să-și poarte
Pe întreg cuprinsul norii triști și grei
Și-nzadar cu gândul dus în altă parte
Vor căta seninul vostru, ochii mei.

Dar înseninate veșnic veți rămâne,
Când tristețea toamnei m'o îndemna la plâns
Zări de primăvară și veți fi stăpâne
În adânc de suflet unde eu v'am strâns.

Giurgiu.

I. Const. Periețeanu.

DUPĂ RĂZBOIU

Se tudeau nebuni. Niçiodată unul fără altul nu se duceau la muncă. Unde îl vedeai pe el să fi fost sigur că era și ea. La seară sau la prăzile, în totdeauna își luau rânduul unul lângă altul, muncind de zor sub arșița soarelui. Când oboseau își schimbau brațele în coada sapei și schimbau câteva vorbe tăiate de răsuflarea fierbinte și repede de oboseală. Sudoarea le curgea șiroaie pe fața lor arsă de soare și înăsprită de vânt. Se ștergeau cu același ștergar de pânză care era atârnat de brațul lui alor frumos cu ciocănele albe. Dacă ei termina mai repede rânduul nu le dădea odihnei, cum făceau ceilalți flăcăi, ei se apuca, din belăntat capăt al locului să-i ajute să termine și ea.

La prânz sau la amiază când masa se întindea pe un ștergar mare la umbră, ei se așezau unul lângă altul. După ce se sculau dela masă, se trăgeau deoparte la umbră și atunci gustau cele mai plăcute momente ale iubirii lor. Își clădeau viitorul cu cele mai frumoase vise, roșite în cuvinte simple, dar pline de sinceritate.

— „După ce voi termina de prăzile, mă voi apuca să cercuiesc casa. După ce voi termina-o, voi da cu tencuială și voi cred că până la toamnă o voi termina cu totul și apoi vom face nunta. Vom trăi, Ioană, amândoi ascunși în căsuța noastră, ne amestecându-ne în nimic și cred că vom fi fericiți”; se auzea glesul lui vorbind, pe când stau amândoi culcați pe iarbă, la umbră.

Ea îl asculta dusă cu gândul la traiul lor viitor. De multe ori ei deveneau veseli, coprinși de o absurdă nebunească și atunci își pierdea mâinile prin sânul fetii, care părea două pere pârghuite. Ea căuta să-l oprească dar el nu o slăbea deloc și vrând săvrând trebuia să se lasă sărutată.

Acum erau la începutul po-

rumbului. Luncile se acoperiseră de porumbul verde și înalt, căruia începuse să-i da spicul. De-abia se zărea capul vreunui muncitor care se ardeca în sus. Ceilanți plecați pe seară, dădeau de zor, îngropând rădăcinile porumbilor cu mușuroaie mari de pământ mărunt.

Printre muncitori se vedea și Ioana, dar lângă ea nu mai era Marin, ci o fată vecină cu Ioana. Cercetând cu privirile întreg rânduul de oameni, care era înșiriat în lățul porumbiștii, tot mai în celălalt capăt vedeai și pe Marin.

Se certaseră de câteva zile, căci o văzuse hărjoniindu-se cu un băiat. Ea se jurase pe toți sfînșii că nu fusese cu vola ei, dar Marin nu crezuse. După câteva zile de ceartă, un dor nebun îl apucase pe Marin și se hotărîse de-a întâlni pe Ioana și a se împăca. Cercetase și aflase unde are să fie Ioana a doua zi și se dusesse și el acolo.

De dimineață, când se adunaseră în capătul luncii, se văzură, dar Ioana nu mai veni să se rînd pe lângă el. Și el tăcuse și nu o chemase. O fată de lângă el începuse a glumi pe secoltea lui, dar el nu o asculta deloc și fata tăcuse.

La prânz, după ce mâncară, Ioana se duse și se întinse la umbra unei sălcii, privind pe sub gene pe Marin care venise lângă ea.

— „Mai ești supărată pe mine Ioană?” întrebă el cu glas ușor și dulce.

— „De ce să fiu?” îi răspunse ea privind-l drept în ochi și zâmbind ușor.

Ei se așeză lângă ea, ea și mai înainte și planul lor de viitor începu să se cearnă înainte.

Era a doua zi după mobilizare. Toată lumea era în mișcare. Șoseaua care ducea la gară era plină de flăcăi, urmași de mamele lor și de bărbați tineri, sărutând, poate pentru ultima oară, copilașii și neveste. Cei din

comunele vecine, scăpaseră din jalea de acasă și acum înery voioși cântând părănd că mergeau la nuntă.

Ioana stă tristă în poartă și se gândea la Marin care trebuia să plece și el. Cine știe dacă va mai vedea; și lacrimile îi jucă în gene, gata de-a curge pe obraji ei rumeni ca bujor. Dar se reținu să nu plângă, că să nu-i micșoreze curajul.

Își ridică ochii plini de lacrimi și privi cum Marin coboară pe-o potecută mică din deal spre traista cu merinde până la stăna, gata de plecare. Era puțin și puțin cam palid. Se opri înaintea Ioanei și o privi lung.

— „Eu plec Ioană. Tu să rămâi aici și să mă aștepti până când voi veni eu. Numai atunci să te măriti când vei auzi că eu am murit. Și acum te las, Ioană.”

Îi luă mâna ei mică, în mână lui mare și noduroasă și o strânse cu putere, atrăgând-o spre el. O sărută pe frunte, o mai privi odată și apoi se întoarse brusc și plecă, căci simțea că lacrimile stau gata să-i alunece din gene.

Ioana rămase în poartă privind cum el mergea cu capul în pământ în timp ce lacrimile îi curgeau șiroaie. Un oftat dureros îi eși din fundul pieptului și puțin ușurată de greutatea care o apăsa, intră în curte. Mergea la Ioana și o mângăie ușor pe cap. Ioana o privea cuminte cu ochii ei mari și blânzi. Vițelul sbiera în obor. Se duse în casă și luă oala pentru muls, detrumul vițelului și se plecă să vacă. Laptele curgea spumant în oală, Ioana mugea ușor, iar pe drum flăcăii treceau cântând. Ioana nu auzea nimic, decât repeta în minte cele din urmă vorbe ale lui Marin și jură că are să-l aștepte, că prea îi era drag.

„Ioano, ia-mă pe mine. Crede-mă că Marin a murit”, zicea un flăcău care venise de pe front a-

cum de curând. „L'am văzut eu ochii mei când l'am văzut străpuns de un glonț. Am voit să mă opresc puțin lângă el, dar glasul căpitanului a strigat: „înainte“, și am plecat mânați de viforul care venea de pe urmă, căci noi eram în linia întâi.

Ioana îi asculta cu ochii pe jumătate închiși, gândindu-se la viitorul lor pe care îi clădiseră amândoi atâta de frumos și nu-i venea a crede că Marin este mort.

— „Nu pot Alexe, grăi ea încoace. Nu fac nuntă până nu voi

vedea cu ochii mei extractul de moarte al lui Marin, căci am jurat Alexe.

Dar tocmai atunci trecea lelea Ileana, mama lui Marin, plângând cu hohote. Ioana plângea și când un cutit i-ar fi străpuns inima. Se repezi înaintea lelei Ileana și cu glas tremurător de teamă, o întrebă :

— „De ce plângi lele Ileană?“

— „A murit Marin, maică. I-a venit extractul de moarte, răspunse lelea Ileana printre hohotele care o înecau,

Palidă și clătirându-se se întoarse Ioana lângă Alexe. Buzele îi tremurau și genele țugui și mătăsoase îi inotau în lacrimi. Alexe o privi câteva timp în tăcere dar nu putu de-a nu zice:

— „Ce faci Ioană, mă ei pe mine?“

— „Nu, nu mai iau pe nimeni, răspunse Ioana izbucnind într'un plâns cu hohote.

D. A. Diaconescu

Student. com. Dăești (Vâlcea)

Dimineața la țară

Senin zăresc cerul afară
Ce mică și palidă-i luna!
Ast'noapte era ca de pară
Iar stelele 'n noaptea sfârșită
Pe bolta cea nemărginită
Dispar câte una.

Și zorile 'ncep ca să vină
Privind orizontul deval
Cu raze scaldate 'n lumina
Și jos vezi cum apa din gărl
Domol pe prundișuri s'asvâr
Cu sgomot la vale.

Pe dealul din față în zare
O limbă de foc se ivește
Și soarele acuma răsare
Cu razele sale curate
Se vede întâiu jumătate
Ș-apoi se mărește.

Din zori se pornește văcarul
Mânându-și cireada din urmă
Și-avându-și de streajă ogarul;
Iar colo ciobanul la stână
Doinindu-și cu flueru 'n mână
Iși vede de turmă.

Un șir de căruțe se duce
La lemne departe 'n pădure
Iar soarele de-aur străluce
Și un cârd de copii dela școală
Pornesc toți în mână c'o oală
Sau cofă, la mure.

Atâta viață tâsnește
Din aer, din apele calde...
Parfumul din flori ametește
Și vremea-i așa de frumoasă
Și lumea pornește de-acasă
La râu să se scalde.

Nellu Ciorănescu.

PARAPON

D-rei Marie Săndulescu

Tu ești în sat un venetic,
Venit de ieri, un biet calic
Și unde-ai mers cu caliciat
Să te iubești tu cu Maria,
Cea mai frumoasă dintre fete!
Păi asta nu ți-o iert baete.

Așa-mi spunea mai eri Marin
Și'n glasul lui era venin;
Din ochi sta lacrima să-i cază:
— Maria n'o să te mai vază,
Iar bețe de-ai să-mi bagi 'n roata,
Nu ți-o erta-o viața toată.

Și a plecat vorbind pe drum.
Eu stau și mă gândesc acum,
El e bogat nu e ori-cine
Pe lângă un sărac ca mine,
Dar de l'o împinge necuratur,
L-o face a-și ispăși păcatul.

La tatăl fetii în pridvor,
Ai lui Marin vorbesc de zor.
— Păi să ne-o dai și rău nu este,
C'or să trăiască ca 'n poveste...
Cum stau în umbră plec îndată,
Dar două mâini subțiri de fată
Mă prind ușor.

Ci stai aci, ce pleci așa!
— Iar colo sus: ne-o dai ori ba?
Și unde-a fugit Maria?
— Acum fugi d'aci pustia,
Când vede tineri i-e rușine...
Dar ea mi-a zis stând lângă mine:
Dă-mi gura ta!

Pavel Noapte

Pădurea Mizeriei

— După GOURDON DE GENOUILLAC —

Într-o seară friguroasă de iarnă, un tânăr se găsi la intrarea unei păduri a cărei înfățișare era de-a-jum să-ți facă frig. Arborii înalți cu scoarța îngălbenită, cu crăungi deopuzitate de foi, la rădăcina căreia creșteau spinii, drumuri înguste și întortochiate pline de pietre, care se întretaiau întâlnindu-se ca firele unei rețele de nepăruns și mărcini era tot ce se vedea acolo.

Tânărul mergea repede; o preocupare îi întindea frunța și toată gândirea, încât nici nu luă în seamă că pe măsură ce înainta, arborii și arbuștii deveneau din ce în ce mai dese și drumul se pierdea. Totuși el înainta.

În curând, deshidăndu-și că nu mai poate eși din labirintul unde se afla, se trânti jos sleit de picioari. Rămase mult timp astfel, când frigul îi înghețase oasele amorțite, oboseala drumului îi sfirise forțele și foamea îl chinuia grozav. Durerea îl făcu să scoată un țipăt al cărei eou răsună în depărtare.

Deodată trei oameni apărură înaintea lui, fără ca să-i fi văzut, și cei auzind venind. Treșări: privirea acelor trei oameni era pierdută asupra-i.

Unul era îmbrăcat în haină lungă de postav de aur, străns la mijloc cu o centură a cărei cataramă de diamante scânteia cu o strălucire înconfundabilă și de care atârna o sabie.

Al doilea avea haina neagră și o centură roșie. Iar al treilea o haină de pânză albastră și o centură de piele; și ținea în mână un topor de care se rezima.

— Ce faci acolo? îl întrebară cei trei oameni.

— Am să mor, răspunse tânărul, aveți milă de mine.

— Ce vrei? reluă cel dintâi.

— Să ies cât mai repede din această pădure blestemată.

Alege din noi trei pe unul care să te însoțească, căci nu-ți trebuie decât o călăuză, și tu trebuie să-l hotărăști. Tânărul îi privi pe rând pe toți cei trei oameni care așteptau liniștiți răspunsul lui, și el făcu pe acela îmbrăcat în postav de aur a cărei cataramă răsună înăuntru.

— Pe tine te-am ales, spuse el.

Atunci un surâs ciudat trecu pe buzele reci ale necunoscutului și întinse mâna tânărului, pe când ceilalți doi însoțitori dispărură ca niște arătări.

Mut de spaimă luă mâna călăuzei și plecară.

Oh! aceasta fu o cale mult mai lungă ca cealaltă; arborii fugeau în dosul lor și zgomotul pașilor răsunau fără întrerupere; cu toate acestea, după vre-un ceas, erau tot în pădure.

— Oh! Cât sunt de oboșit! murmură tânărul oprindu-se în mijlocul unei răspântii formate de încreușarea mai multor drumuri.

— Drumul este încă lung și picioarele sunt prea slabe ca să ve ducă până la sfârșit, însă, îndată, va trece pe aci un om călare. Ia sabia asta și de îndată ce va fi aproape de noi, să-l o înlănți în inimă, să pui mâna pe el și apoi să încălțăm.

— Doamne! dar cine ești tu care mă sfătuiești astfel?

— Sunt crima! răspunse necunoscutul.

— Du-te, du-te, du-teci, strigă tânărul căzând cu fața la pământ.

Un râs drăcesc se auzi și tânărul rămase singur.

Se ridică: ceilalți doi însoțitori erau înaintea lui.

— Ce faci acolo? îl întrebară el.

— Am să mor, răspunse tânărul, aveți milă de mine.

— Ce vrei? reluă cel dintâi.

— Să ies cât mai repede din această pădure blestemată.

— Alege dintre noi pe acela care-l vrei să te însoțească.

Tânărul îi privi și se opri la acela care era îmbrăcat în haina neagră cu centură roșie.

— Pe tine te aleg, răspunse el.

A atunci fără să mai spună ceva necunoscutul surâse, și întinse mâna tânărului, pe când însoțitorul său dispăru ca o arătare.

Mut de spaimă, tânărul luă mâna călăuzei și plecară.

Merse timp de o oră și ajunse la marginea unei prăpastii de un de se auzea țipete și suspine.

— Oh! ce oboșit sunt murmură tânărul oprindu-se.

— Drumul e încă lung și picioarele noastre sunt prea slabe ca să ne mai ducă până la sfârșit, astfel, te adusei până aici, ca să-ți dăruiesc singurul mijloc de a eși din această pădure; în fundul acestei prăpastii e moartea care te scapă de toate mizeriile.

— Doamne! dar cine ești tu care mă sfătuiești astfel?

— Sunt disperarea! răspunse necunoscutul.

— Pleacă, pleacă de aci, strigă tânărul căzând cu fața la pământ. Un râs infernal se auzi și tânărul rămase singur.

Se ridică; ultimul dintre cei trei era înaintea lui.

Amintindu-și de numele celor doi, încercă să fugă, însă necunoscutul îl opri.

— Vino cu mine, drumul e încă lung, dar Dumnezeu vine în ajutorul celui ce suferă.

Tânărul îi privi și la rândul său îi întinse mâna.

Necunoscutul se mulțumi să meargă pas cu pas înaintea lui apoi, cu ajutorul toporului, își erol un drum nou doborând arborii care îi împiedicau să înainteze și spulă se tânărului:

— Ia în spinare unul din aceste arbori.

Și tânărul ascultă; iar deși oboseala sa era mare, aproape nici nu simțea greutatea boverii ce o ducea.

Lovind mereu cu toporul, necunoscutul ajunse urmat de tânăr la marginea pădurei; în fața lor se întindea o mare câmpie în mijlocul căreia se afla un castel.

Atunci necunoscutul spuse tânărului:

— Pădurea pe care ai trecut-o e pădurea Mizeriei. Aminteste-ți de ea, și acum aruncă-ți povara.

Tânărul aruncă arborul la pământ iar el se sfărâmă în mijlocul bucăți de aur.

— Cine ești tu, care mă sfătuiești așa de bine? întrebă tânărul uimit.

— Sunt Munca, răspunse însoțitorul.

Tradusă de

Aura D. Ionescu-Diamady.

MI-APARI MEREU

Mi-apari mereu, dar pe cărarea
Pe care vii în calea mea
Prea mulți sunt doritori a trece
Și ai să rătăcești pe ea.

Pe drumul meu sunt pietre multe
Și spini destui vei întâlni.
De crezi că poți să 'nături toate.
Încearcă, te vei domiri.

Adela P.

EPIGRAME

Unni amic

O păpușe de soție,
Dragul meu îmi spui că ții;
Însă lumea mie-'mi spune
Că păpușea tu ai fi.

Unui grosolan care și-a
făcut bustul

Ți-a cioplit chipul minunat.
Sculptorul X., un talentat
O cred și totuși sunt umit
Căci a rămas tot necioplit.

N. Constantinescu.

CRONICA DRAMATICA

TEATRUL NAȚIONAL: *Noaptea regilor*, comedia în 5 acte, de *W. Shakespeare*, în românește de *I. Peretz*.

Opera marelui Shakespeare se poate împărți în două: tragedii și comedii. Ambele tot atât de geniale, tot atât de superior înregistrate; marca genialității răsună din fiecare scenă, din fiecare frază, fie că ești pătruns de tragicul unei drame, fie că răzi sănătos de situațiile unei comedii.

La noi se cunosc cele mai bune dintre comediiile lui Shakespeare: „*Femeia trădătoare*” și „*Nevestele vesele*”. „*Noaptea regilor*” mai puțin cunoscută, se pare a fi și cea mai slabă din tot ciclul. O comedie de situații, cu foarte puțin verosimil în ea, și din acest punct de vedere aproape o fantezie feerică; cu câteva scene foarte bune — scena beției de exemplu — cu muzică multă, cu scăpărări de geniu și cu o atmosferă evocatoare.

Mărturisim că această impresiune se datorește în special montării extraordinare de înnotă, cu atenție realizată.

Nu am văzut de mult o montare mai îngrijită, în care riguros s-a ținut seama de epocă, cu o justetă remarcabilă.

Era foarte greu — mai ales la Teatrul Național — să dobândim montări inteligente, căci nu se făceau sacrificii: se „cărpea” montarea, cu un decor dintr-o altă piesă, cu costume din epoci, și țări diferite, așa că mai totdeauna eram neplăcut impresionați.

Să mai punem și foarte puțin interes, se făceau lucrurile în grabă: așa că la reprezentații vedeam pe „*Electra*” cu pantofi negri de lac și cu toc Louis XV, pe „*Oedip*” cu pantaloni lungi, etc.

În cadrul unui decor probabil imitat după o stampă engleză, cu o reușită perspectivă, frumos executat, privim costumele tim-

pului elegante și riguros executate. Jocuri de lumină reușite, muzică aleasă și o interpretare la înălțimea montărei.

O interpretare omogenă și mai ales în tempo foarte vioi, așa cum o cere textul.

D. Bulfinski stă în fruntea acestei interpretări cu o frumoasă creație; reușite siluetele schițate de d-nii: *Mărculescu*, *Valentineanu*, *C. Ionescu* și *Manu*.

D-na Ana Luca merge cu pași repezi spre celebritate, o va ajunge în curând, este un prețios element. Am fi dorit o pe *d-ra Fudulescu* mai temperată într-unele replici. Un cuvânt de laudă d-nei *Gusti* și d-lui *Duțulescu*.

Toată lauda noastră excelențului director de scenă *GUSTI*.

A montat cu atâta îngrijire „*Noaptea regilor*” și a coordonat întregul ansamblu cu toată competența vârstelor sale culturale.

Succesul se datorește modestă sale hărnicii.

POȘTA REDACȚIEI

Gheorghe Synatz. — Nici versurile nici proza.

C. Baer. — Se vede că sunteți la prima d-v. Încercare. Dacă vreți să continuați, căutați un subiect, nu un singur fapt divers și tratați-l cu mai mult meșteșug.

Petru P. — Iubitei: Nu.

G. Marchidan. — La deal, este prea puțin dezvoltat.

Ț. Zamfirescu. — Proza da.

Florence Georgescu. — Foi uscate, nu. Vă așteaptă la redacție o scrisoare în care vi se trimite „*Du-te dor în lumea toată*” pus pe muzică. Unde să v-o trimitem?

Didy Negulescu. — „Lângă lec” : De ce nu vii” r.u.

Mihăescu Corneliu. — Dragoste

Spaniolă. Subiectul frumos, te punerea lasă de dorit.

Manoliu C-tin. — Nu.

Loreley. — Trimite-ți mai puțin prozaice.

Mircea Gheorghiu. — Se vor publica.

Marcel Meltz. — Nu.

Jordan Lucaci. — Versurile Nu.

Ion I. Greculescu
Avocat

Fost Comisar Regal C.-Marșala
Str. Răsuri 35

Telefon 28/15

Valle St. Cristodorescu
Avocat

Str. Răsuri 35

Telefon 21/58

N. FLORIAN

AVOCAT

Strada Vântului No. 12

PEDA NICULESCU
AVOCAT

Str. Școalei No. 14

Vintilă F. Pantazopol
Avocat

R. M. S. Str. B. 17.

CITIȚI

ZIARUL

Științelor Populare
și al Calatoriilor

— No. 37 —

care cuprinde foto-
grafii alese și arti-
cole instructive.

— 50 bani exemplarul —
Abonamentul 26 lei anual

CALORIFERE

(Instalațiuni), reparațiuni și
transformări execută

"METAX"

BIUROU TECHNIC
Inginer **Mareșel Steinberg**

— BUCUREȘTI —
Strada Decebal 22, Etaj I.
3561

Direcțiunea fabricii chimice „FEDOL” din Budapesta
(actualmente Hotel Splendid) intenționează a preda:

„FEDOL”

Reprezentanța pentru România Mare
al produsului său „FEDOL” crema de ghețe, de un re-
nume mondial din care orice gospodină prepară în 5
minute cea mai superioară cremă de ghețe.

Relectanții serioși sunt rugați a se prezenta la Ho-
telul sus indicat între orele 6—8 p. m.

Asupra fiecărei cutii se află următorul mod de între-
buințare:

Mod de întrebuințare: la un sfert de litru de
apă se adaugă un pătră-
țel de „FEDOL”, se amestecă până la fierbere, după care
se toarnă într'un vas. Lichidul se inerește peste câteva
minute și obținem un sfert de chilogram din cea mai su-
perioară cremă de ghețe care este îndestulător pentru
una lună de zile chiar pentru gospodăria cea mai mare.

3063

Vinul Iodo-Tanic „ITEANU”

Conține iodul sub forma unei combinațiuni or-
ganice, integral asimilabile cu

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

se face cura cu iod cea mai rațională, ori-când
iarna ca și vara, fără teamă de iodisme sau alte
efecte secundare supărătoare

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

este indicat cu efect pozitiv în boalele de ochi
și urechi, scrofuloza, limfatice, reumatisme, sifili-
sclerosă și în genere în boalele învechite sau
cărora vindecare întârzie prea mult.

— De vânzare în toate FARMACILE și DROGUERILE din țară —

Untură de Pește medicinală
GADUS MORHUA

a sosit la Drogueria „HYGIEA”
Stelian I. Theodor & Co. Galați

și în vederea sezonului apropiat precum și a greu-
tăților de transporturi pe C. F. roagă pe D-nii Farm.
ciști și Droguști să se aprovizioneze din vreme.

— Face expediții în toată țara — 235

.....
Automobile:
.....

Hispano-Suiza

Steyr

Itala

Overland

Harley-Davidson

.....
Motociclete:
.....

Triumph

ANVELOPE și CAMERE orice dimensiuni

Accesorii și Unelte

Mașini Agricole și Industriale

Instalații de mori țărănești

Ateliere de Reparat

ORICE MARCI de AUTOMOBILE

GARAJ, BENZINA, ULEIURI

IAȘI

Suc. P. Cuza-Vodă 2

BRAILA

POLY VACAS

Palatul „Generală”

NOËL

CRAIOVA

OSER A. OSER

Str. Cogălniceanu

SIBIU

Konschel, Kunte &

Zimmermann

Societate Anonimă Română de Tracțiune Mecanică

BUCUREȘTI

Blizouri: Calea Victoriei 117—Garaj, Ateliere: Calea Griviței 187—191

Agenții în toate districtele din țară

2131